

Krusch 1, pp.328-336, en parla breument, col.locant-lo entre els textos falsificats, i dins d'ells, en el primer i més brillant lloc. En fa l'edició a partir del ms. M. És un text, efectivament, falsament atribuït a Atanasi d'Alexandria, però els problemes d'autoria que presenta són molt més complexos, perquè també ha estat atribuït a Sant Martí de Braga, a Nicetas Remesianus, etc... És un problema que supera àmpliament el petit comentari que nosaltres poguem introduir en els nostres incipit, per la qual cosa remetem a la literatura que ha produït: Schanz, IV, I, 47; Kenney, The sources for the early History of Ireland, I, New York, 1929, p.54; Díaz y Díaz, Index, 36; Cordoliani, "Les traités", XVII; Dekkers, Clavis, 2302 i especialment, C.W.Barlow, Martini episcopi Bracarenensis opera omnia, New Haven, 1950, pp.270-275, el qual en fa una altra edició.

- Incipit uita beati Pauli monachi per Hieronimum: C, f.31^r.

Aquest text forma part del De uiris illustribus de sant Geroni, comentat a l'inc. corresponent. L'hem separat i donat un inc. propi perquè al ms. així ho hem trobat.

- Interrogacio quot partes. R. cum CXCII qui autem CCCLXVI: L', f.140^V.

- Inuolucio sphaerae: K, f.153^V.

Thorndyke- Kibre ens indiquen que es tracta del tractat de Aratus, De sphaera, i que es troba també als mss. Brusel.les, Bibliothèque Royale des Ducs de Bourgogne, 5421, s.IX, ff.117-124^V i id., 10698, s.XII, ff.99^R-104^R; Montpéllier, Bibl. de l'École de la Medicine, 452, ss.XII-XIII, ff.3^R-4^R. Hi ha una part d'aquest text d'Aratus, que està publicada a un incunable de Venècia, el 1488, f.60^R (64). Aquest fragment també es troba als mss. Brit. Mus., Arundel, 268, a.1303, ff.96^R-103^V; Bibl. Apostolica Vaticana, Barberini, 76, s.XV, ff.4-41^V. El text d'aquests mss. està imprès a Bologna, el 1474 (65), amb textos d'altres autors.

- Isti sunt XII dies ueneris de quibus ego Clemens Romanus: O.B., f.110^V.

- Itaque stella Veneris et Mercurii hoc a: G, f.37^V.

Aquest text també es troba al ms. del Brit. Mus., Harley, 3091, s.X, f.16^V (cf. Thorndyke-Kibre).

G, Catàleg indica que és un text no identi-

ficat, però que conté una cita del Salm 146, verset
4.

- Item aliud argumentum ad centenarium numerum:
Ba, f.47^r.

- Item alium computum nuper inuentum, computa primo:
O.B., f.81^v.

- Item de VII aetates initii, VII paschalis: R,
f.192^r.

- Iudicium de terra: V, f.94^r.

- Liber Anatholi de ratione paschali et fragmenta libri*.

- Anatoli Greci de ratione ordinationum temporum ac uicissitudinum: R, f.146^V.

- De ratione ordinationis temporum ac uicissitudinum mundi: G, f.127^R.

- De ratione ordinationis temporum ac uicissitudinum mundi dicturus: Pa, p.227.

- Incipit liber Anatholii de ratione paschali. de ratione ordinationis temporum: K, f.188^R.

- Incipit liber Anatholii Greci. de ratione ordinationis temporum ac uicissitudinum: O.B., f.90^V.

Jones, a EHR, p.216, en parla, per indicar que la primera edició que tenim d'aquest text és la de Bucherius, pp.439-449, utilitzant el ms. O.B.

Krusch 1, pp.311-327, edita altra cop el text, fent una col.lació de l'edició de Bucherius amb la lectura del ms. K. Encara que coneix l'existència de l'escrit als mss. G, R i Pa, no els té per a res en compte.

Pel que fa a la qüestió de si és una obra falsificada o no. uid. Kenney, The sources for the early History of Ireland, I, New York, 1929, 54.

Cordoliani, a "Les traités", XVI, solament aporta un ms. més a la llista que ja hem ofert nosaltres: el Tours, 334, s.IX, ff.13-16^v.

- Item Anatolii per dies XII sole ascendente: L', f.23^v.

- Item Anatholii per dies XV sole ascendente: Be, f.51^r.

Es tracta d'extractes del text comentat fa uns instants.

- Multa quidem fatur tabula haec stupenda: R, f.31^V.

- October II habet litteram. nouember V. maius III:
C, f.75^V.

Aquest text ja ha quedat prou comentat
a la primera part del treball, dins del contingut
de C.

- Oportuno tempore dominus Ihesus beatissimam festiui-
tatem: C, f.96^V.

- Oratio Theofili Cesariensis Palestine episcopus:
O.D., f.49^R.

- Ordo uentorum: Be, f.28^R.

Ps. Beda. Cf. l'inc. De XII signa.

- Passima ordinare conferendis per se ubique: G, f.1^r.

- Poesis uel carmen de diebus Aegyptiacis. si tenebrae Aegyptus: R, f.24^r.

A. Beccaria (66) parla d'una manera concreta sobre aquest versos dedicats als dies egipcis. El text també és als mss. Berlin, Staatsbibl., 1869, s.IX, f.12 (uid. Zinner, Verzeichniss, 12184) i Bern, 584, s.X, f.147 (cf. Thorndyke-Kibre).

També Jones parla, però amb caràcter més general, d'aquest tipus de literatura i de versos sobre "dies egipcis", a Bedae Pseudepigrapha, p.88. Tota aquesta literatura està resumida per L.Thorndyke (67) i R. Steele (68). Les edicions més importants que toquen aquests versos, són les de A.Baehrens, F. Bücheler, Th. Mommsen, Mangeart i W. de G.Birch (69).

- Post cuius expletionem ad primum exordium recurrendum antiqui: M, f.109^r.

- Prologus Cyrilli*.

- Incipit prologus sancti Cirilli episcopi.

sanctum Theofilum totius Alexandrine urbis:
K, f.213^V.

- Incipit prologus sancti Cirilli. secundum
paschae mysterium eique clara solemnitas: O.B.,
f.99^V.

- Incipit prologus sancti Cyrilli Alexandrini
episcopi de ratione paschae: M, f.1^R.

- Incipit prologus sancti Cyrilli. sanctum
paschae mysterium: G, f.161^V.

Les primeres edicions són les de
Petavius, II, 881-883 i Bucherius, 481-484.

Krusch 1, pp.337-343, serà qui l'edi-
tarà posteriorment, encara que Jones (EHR),
diu que la darrera part del text d'aquesta
edició (pp.342-3) no pertany al pròleg. Krusch
crèia, pp.89-98, que el text fou escrit a Espanya,
després de la mort de Dionís. Els mss. que
Krusch utilitza per a la seva edició són els
M i K, més les revisions dels textos de Petavius
i Bucherius. Cita també l'existència d'una
altra recensió d'aquesta obra al ms. de Chartres,
70, s.IX: el que ell anomena Praefatio sci. Ci-

rilli episcopi (ff.77^V-79^R del ms.). Malauradament, quan hem intentat aconseguir un microfilm d'aquest ms., ens hem trobat que havia desaparegut cremat durant la Segona Guerra Mundial. Per això, encara té més importància el fet que Jones tingués el seny, quan estava treballant en la redacció del seu Bedae Opera, de fer una transcripció d'aquesta Praefatio Cirilli quan va tenir el ms. a les seves mans, i de publicar-la al propi Bedae Opera, pp.40-43.

- Pseudo-Acta concilii Caesareae*.

- Epistola Phillippi de pascha. post resurrectionem uel ascensionem domini: G, f.132^R.

- Incipit epistola Philippi de pascha. post resurrectionem uel ascensionem domini saluatoris: O.B., f.94^V.

- Oratio Teophili Cesariensis: O.D., f.49^R.

Aquest text, ja citat anteriorment com a text isolat, cal situar-lo realment aquí.

- Post resurrectionem uel ascensionem domini saluatoris: O.D., f.49^r.

- Post resurrectionem uel ascensionem domini saluatoris: Pa, p.240.

- Post resurrectionem uel ascensionem domini saluatoris apostoli: C, f.80^v.

Aquest és un text força complex perquè té diferents "versions" que han provocat diferents edicions i força literatura sobre el cas. Jones, a EHR, p.216, en fa un bon resum, que nosaltres completarem amb altres dades.

Hi ha edicions antigues d'aquest text que no tenen en compte, però, el fet que existeixen vàries recensions d'aquest text: per exemple, la de Nouiomagnus, Bedae opuscula de temporum ratione, 1537, f.99^r, a partir dels mss. de Köln, Dombibl., 102 i 103 (és a partir d'aquesta edició que l'obra s'atribueix erroniament a Beda). També l'edició de F. Lorenzana de St. Isidor, feta a Roma el 1798, t.III, app.III. Però el primer que sistematitza una mica el problema és B.Krusch 1, pp.303-310, el qual, després de defensar que el text és una falsificació irlandesa del s.VI-VII (Kenney,

The sources for the early...; I, 217, recull aquesta idea), edita tres versions del mateix text: A) la lectura del ms. Bern, 645, c.750, publicada abans per Baluzius, a Noua Collectio Concili, I, 14. B) La recensió publicada per Bucherius, pp.469-471, a partir del ms. O.B. C) La versió transcrita del ms. M per Muratori, a Anecdota Latina, III, 189-191. Existeix encara una quarta versió del text, que va publicar Dom Wilmart, a "Un nouveau text du faux Concile De Cesarée sur le comput pascal", Studie Testi, LIX (1933), pp.19-27, a partir del ms. Vaticà, Reg. 39, s.IX. Aquesta quarta versió es troba també a molts d'altres mss.: St.Gall, 251, c.810; Paris, Bibl. Nat., nal, 1615, s.X; Karlsruhe, Reichenau, 229, s.IX. Jones, a Beda Pseudepigrapha, pp.44-45, encara dóna més mss. que contenen alguna de les versions d'aquest text: Paris, Bibl. Nat., lat., 4860, f.144^{r-v}; Einsiedeln, 263, pp.176-179; Lambeth 414, ff.55-57; Vaticà, reg. lat. 123, f.106^{r-v}; Würzburg, Mp. Th. fol.28, ff.82-84 (uid. també B.Krusch, "Chronologisches aus Handschriften", Neues Archiv, X (1885), 91 .

Pel que fa a l'autenticitat de l'escrit, cal dir que Krusch i Kenney són favorables

a pensar que es tracta d'una falsificació, però Jones i, sobretot, Wilmart, pensen més aviat en un text de còmput mal transmès, escrit per un desconegut Phillippus. Wilmart pensa que el text podria haver estat escrit al N d'Àfrica.

Cordoliani, a "Les traités", XXIX, segueix dividint el text en quatre versions diferents i donant-ne alguns mss. que encara no han estat citats aquí : Tours334, f.17; Vat. Reg. 568, s.X, ff.1-3; Paris, Bibl. Nat., lat., 15118, s.XII, f.58; id., 11260, s.XIII, ff.21-22; id., lat., 14960, s.XIII, f.108; id., lat., 4860, ff.144-147.

El text que és als mss. Be, ff.51^V i L', f.26^V, ratio de ordine paschae actum apud..., també pertany a aquest grup d'incipit.

- Qua die natus est dominus Ihesus Christus secundum
carnem ex Maria uirgine: O.D., f.78^r.

- Quod semper sint XII horas in nocte: R, f.8^r.

- Quod supra dicta tempora orologio comprobantur:
R, f.7^v.

- Ratio totius compoti: V, f.88^V.

- Reuerentiae paschalis regulam diu sancto ac uenerabili Petronio: Ber, f.75^V.

Segons Dekkers, Clavis, 2286, aquest text és la Epistula ad Bonifatium primicerium et Bonum secundicerium de ratione paschae de Dionís (cf. l'incipit corresponent).

- Rithmus de computo: R, f.6^V.

- Scematibus nitidis hanc speram rithmus adornat:
R, f.69^r.

- Scripta uenerationis uestrae multam habentia
queremoniam: Ber, f.71^v.

Thorndyke-Kibre diuen que es tracta d'un
tractat de còmput i que l'únic ms. que el té és
el nostre Ber.

- VII horis in luna pro V diebus: G,

G, Catàleg, pp.3-4, no identifica aquest
text, però el relaciona directament amb el text
que el segueix al ms., el interlunium lunae est
tempus illud..., que és un extracte de textos de
St. Isidor, Etym., 52, cap.55, 58.

- Si hoc scire desideras, summe dies a kalendis
ianuarii usque in diem: O.D., f.22^v.

- Si uis inuenire unde principalitatis: G, f.168^v.

Thorndyke-Kibre indiquen que aquest text
també és al ms. de Boulogne, 188, s.XI.

- Si uis nosse qua hora: G, f.169^r.

- Si uis scire in quo signo uel in qua parte: Ba,
f.59^r.

- Si uis scire qualiter possum quotum in manu: K, f.67^r.

- Si uis scire qualiter possum quotum in manu: Ber, f.47^r.

- Sic quamlibet diem a kalendis ianuarii usque XXXI diem: O.B., f.82^r.

- Sina tempestatum uel serenitatis: Be, f.29^v.
 Pseudo Beda. Cf. l'inc. De XII signa.

- Subtus terram firmantur signa sex: K, f.149^r.

- Successor Dionisi. Dionisius quondam urbis Romae scientissimus abbas utriusque linguae Grece uidelicet*: O.D., f.70^v.

- Incipit prologus sancti Ghyllitani iterum sermo Felicis: M, f.50^r.

Aquest text és la continuació cronològica de les taules pasquals de Dionís. Segons Jones, Bedae Opera, p.73, i Dekkers, 2287 i 2288, s'hauria de distingir entre una Praefatio i un Prologus, atribuïts al mateix autor: un anomenat Fèlix Ghyllitanus, Chyllitanus o

Cyrellitanus, probable abat d'un monestir del N d'Àfrica (cf. Bedae Opera, pp.73-74). El text està editat per Jan, Historia cycli, a partir dels ms. O.D. i Rhemensis, 298. Krusch 2 és el segon editor del text, pp.86-87, a partir dels mss. M i O.D. En ambdós casos trobem els dos textos editats conjuntament.

- Sulpicius. Christus natus est Sabino et Rufino consulibus: G, f.133^r.

Aquest passatge devia ser, probablement, un curt pròleg a una taula pasqual, fet d'extractes de la crònica de Sulpicius (cf. Manitius, I, p.238) i d'un item del cronista Victori (cf. G, Catàleg). Jones, Bedae Opera, p.101, nota 3, aproxima aquest text als de la PL, XC, 650 i CXXIX, 1306.

- Sunt etiam nonnulli detractores quos constat: O.D., f.85^v.

- Tardior monibus astris sunt inter omnes quadraginta octo: R, f.28^V.

- Terrae positio: Be, f.30^V.

Pseudo Beda. Cf. l'inc. De XII signa.

- Tres superiores ab exortu matutino latitudinem signiferi: R, f.201^R.

Aquest text forma part dels extractes de la Nat. Hist. de Plini el Vell que són al ms. R.

- Unde Dionisius sumpsisset exordium sui compoti:
O.D., f.67^r.

- Unde quadrans uel capite nascantur: Be, f.39^r.

- Unde quadrans uel epacte nascantur: G, f.168^r.

- Versus cicli anniuersalis linea Christe: R, f.69^V.

A. Cordoliani (70) toca aquests versos i n'indica els mss.que els tenen: Berlin, lat.128, s.IX, f.137^V; Bruxelles, Bibl. Royale, 9799-9809, s.XII, f.137^V; id., 10615-10729, s.XII; Cava, 3, s.XI, f.97; Douai, 318, s.XII, f.171^V; Durham, Hunter, 100, s.X, f.15; Einsiedeln, 263, s.X, f.160; id., 319, s.X, f.293; Escorial, l III 8, s.X, f.179^V; Firenze, Laurent. Strozzi, 46, s.XIV, f.11^V; London, Cotton Tiber B V, f.15^V; Cotton Vit. A XII, f.42; Madrid, Bibl. Nac., 19, s.XII, f.12^V; id., 9605, s.XI, f.18; Paris, Bibl. Nat., lat., 7361, s.XIII, f.6; id., 12140, s.XI, f.88 i 13121, s.XV, f.117^V; Rouen, 26, s.IX, f.159 i 274, s.XI, f.19^V; St.Gal , Stiftbibl., 248, s.X, f.34; id., 251, s.IX, f.16; id., 450, s.XI, f.20; id., 459, s.X, f.53; Valenciennes, 330 bis, s.X, f.77; Vaticà, Pal. Lat., 1448, s.IX, f.71. Vid. també, H.Walter, Initia carminum, n° 10329.

- Victor natione aquitanicus calculator: O.B., f.108^R.

- Victor natione aquitanicus calculator scripturarum: G, f.133^R.

- Victor natione aquitanicus calculator scriptura-